

het alleen over
het lichaam
en ziel worden
de wederkomst

heeft op het
de oude con-
het „ik“ of de
nschen. In ver-
n speciaal deze
zin dat men
Persoon, een
lijk „ik“ bezat.
le dat Christus
atuur had aan-
uitdrukken, dat
helijke natuur,
bezel.

mensen heeft
icht o.a. in het
pduidelijke en
o.a. geschreven
„De gemeente
4-311.

ns niet elk psy-

handhaven de
ziel des men-
el bestaan van
tkennen.

l eenzijdig het
est of de onster-
uit Gods schep-
laard, maar dat
h verband moet
psychische ge-
van de ouders.
ter tegenstrijdig
een verklaring

sid niet. Zonder
leel en de eicel
bouw leven,
bevruchting. Nu
in een neutrale
el en eicel heeft

en eicel beide
atuur vertegen-
immers onder-
Cor. 15 een-
anderzijds dat
igen type heeft.
zaadcel en eicel
kiem voor een
kleur, een be-
type is het type
n het vleesch is
der menschen
nshelijk leven.
ontkend wor-
geen de Schrift
menschen zegt.

re moeilijkheid
ikt voor „ziel“,
enis te kunnen
in het Nieuwe
hē“.

chillende natio-
digd waren) op-
at de drempels
beefden“. Bijna
ngboek bij zich,
t. Hieraan kan
ld nemen. Naar
aan zonder pro-
half, doch al-
Maar al te velen
leen een Nieuw
als het niet met
l lucifersdoosje,
ganger, toen hij
id hooren vra-

verhaalt Funcke,
en hartelijk de
en hoe veelst
de hand drukten,
gehoorde een

in het „papier-
zeer, dat velen
en zelfs na het
elkaar als „ijs-
uigen, „dat geen
eelvuldige doel-
abernakel. Des-
erbezelte dienst
proote zaal met

Dit woord toch beteekent, gelijk wij zagen, zeer dikwijls: leven, (Hand. 12:11; Matth. 6:25; Luc. 12:22; Hand. 15:26; Joh. 10:11, 15 en 17). Zoo beteekent ook het van „psuchè“ afgeleide bijvoegelijke naamwoord „psuchikos“ dikwijls eenvoudig: levend (op aarde), (1 Cor. 15:44). In al deze verbanden beteekent „ziel“ dus het leven, het zuiver natuurlijke leven, de fysieke levenskracht.

Maar soms wijzigt zich de beteekenis van dat woord psuchè. Dan staat de gedachte aan een individueel leven, aan een particulier bestaan van het leven reeds op den achtergrond van de uitdrukking. Dan gaat dus de beteekenis over naar „het fysieke leven in zijn individuele bepaaldheid“. Zoo bijv. Hand. 27:22 en Matth. 20:28; Marcus 10:45. Toch heeft ook hier het woord ziel in de eerste plaats de beteekenis van „leven“.

Een meer zelfstandig karakter begint de „ziel“ te krijgen in die plaatsen waar aan de ziel zekere driften, zekere gewaarwordingen worden toegekend, Hebr. 12:3; Hand. 14:22. Merkwaardig is hier ook de uitdrukking: één hart en één ziel, Hand. 4:32.

Deze „psuchè“, deze „ziel“ kan ook op God gericht zijn. Alleen in dat geval komt het woord soms parallel voor met het woord pneuma, Luc. 1:46. Soms ook zonder pneuma, 1 Petri 2:11.

Maar anderzijds is de „ziel“ draagster van de natuurlijke en aardse driften en zetel van de begeerte, Hand. 18:14.

Nog verder breidt zich de beteekenis van het woord psuchè uit wanneer de psuchè het waarlijk waardevolle van den mensch wordt, Matth. 16:26; op welks redding alles aankomt, Hebr. 10:39; Jac. 1:21 en in dezen zin genomen kan de ziel niet gedood worden, Matth. 10:28.

Wij nu dit woord „ziel“ in de Schrift in zoo onderscheiden beteekenissen voorkomt, dient hier een nader onderzoek te worden ingesteld. Dit klemmt te meer waar toch eigenlijk het woord „psuchè“ in het Nieuwe Testament in het algemeen leven beteekent. Zoo zegt Prof. Grosheide dan ook in zijn Commentaar op den eersten brief aan Corinthen: „Nu is psuchè het leven (Math. 2:20 etc.), niet wat wij ziel noemen“.

7. Nu kunnen wij verder gaan op een nieuw punt met het vervolg van het citaat van Prof. Grosheide: „Onze tegenstelling van ziel en lichaam, waarbij we onder ziel, de persoonlijkheid, ons geheel geestelijk bestaan en ook nog wel het leven en onder lichaam al het stoffelijke van ons bestaan samenvatten, kent Paulus niet.“ (blz. 111).

Het „ik“, de persoonlijkheid heet in de brieven van Paulus dan ook niet psuchè, maar pneuma. Wij geven hier nog eens weer wat wij reeds eerder citeerden, maar wat om zijn belangrijkheid in dezen samenhang nog eens weer moet worden herhaald.

Prof. Grosheide schreef toch: „Het ik, de persoonlijkheid noemt hij (Paulus) pneuma, vgl. vs 11. Op zichzelf zou pneumatikos dus ook dienst kunnen doen om den niet bekeerde mensch aan te duiden. Dit zou echter verwarring stichten, en pneumatikos wordt de facto alleen gebruikt — ook hier ter plaatse — in den bij vs 13 omschreven zin. Zoo komt Paulus er toe om van den niet-geloovigen mensch psuchikos te bezigen, hij heeft alleen maar psuchè. Psuchè is dus het leven, in tegenstelling met den dood. Psuchè ligt daarom op gansch ander terrein dan pneuma, het teekent den mensch als levend wezen zonder meer.“ (ibid. 111).

vele afdeelingen, die 2000 kinderen kon bevatten, Zondagsschool gehouden.

’s Maandagsavonds te 7 uur was er de wekelijkse bidstond, die door meer dan duizend menschen werd bijgewoond. De wekelijkse godsdienst of voorlezing werd zelden door minder dan 2000 menschen bezocht. Ook is er heel het jaar door elken morgen om 7 uur een bidstond. Voor Spurgeon was het gebed, en vooral ook het gemeenschappelijk aanroepen van den naam des Heeren, „de sleutel van den godsdienst en de sluitsteen van de godsdienstloofening“.

De Tabernakel is als een Lloyd van het Koninkrijk Gods. Een geestelijke beurs, waar de groote gedachten en plannen ontworpen en gewisseld werden, die in werken van liefde en toewijding naar alle kanten werden verspreid. Spurgeon heeft zijn gemeente gemaakt tot „het centrum van evangeliseerenden invloed“. Zij is de moeder van gemeentenzending, Zondagsscholen, Bijbel- en Traktaten-depots. Van het Pastors College, dat met één enkele begonnen, honderden predikanten heeft opgeleid, en van zeer vele predikations. Van de Colportage-vereeniging, in 1878 reeds 94 colporteurs tellend, die voor f100.000 aan boeken verkochten en jaarlijks duizenden bezoeken aflegden in verwaarloosde buurten, waar het ongeloof en de wereldzin heerschten. Van Leeskamers, Weeshuizen, Armhuizen. Elke denkbare vorm van evangelisatie- en liefde-arbeid, bijv. ook bloemenzending, werd er uitgeoefend. Geen kerkgemeenschap is er, zoo kon Spurgeon verklaren, die zulk een wijd veld bearbeit, als wij nu doen. Niet minder

Waar nu het Paulinisch spraakgebruik zoo duidelijk onderscheidt tusschen „psuchè“ en „pneuma“, dient hier een nader onderzoek te worden ingesteld. Dit nader onderzoek gaat ook over hetgeen onder de punten 5 en 6 genoemd werd. Doch dat na de zomermaanden.

8. Ten opzichte van de vraag hoe wij de Schrift moeten gebruiken voor onze psychologie moeten wij ons voor misverstanden wachten; doch daarover, benevens eenige andere punten, in het slot-artikel.

J. W.

Curacao.

Het gebiedsdeel Curacao, de zes Nederlandsche eilanden in West-Indië, waarvan het hoofdeiland met een onderbreking van tien jaren in den „Franschen tijd“ nu drie eeuwen Nederlandsch is, heeft geen groot oppervlakte dan een duizend vierkante kilometers.

Tegenover zijn West-Indische koloniën heeft het moederland altijd heel anders gestaan dan tegenover de Oost. En Curacao is weer geheel anders dan Suriname. Op twee verschilpunten wil ik wijzen.

Wat men ook beproefd heeft, nooit heeft Curacao door zijn cultuur voor de West-Indische compagnie en later voor Nederland voordeel opgeleverd. Over het geheel heeft economisch gezien het moederland weinig van deze kolonie genoten. Er zijn drie tijdvakken in de geschiedenis, waarin Curacao geen geld gekost heeft: wanneer de slavenhandel bloeit in de zeventiende eeuw; als honderd jaar later de Amerikaanse vrijheidsoorlog de eilanden Curacao en het bovenwindse St. Eustatius tot een stapelplaats voor den handel maakt; en nog eens honderd jaar later, wanneer de ontginning der pas ontdekte fosfaatbeddingen op Curacao en Aruba en een tijdelijke opleving der goudwinning op dit laatste eiland voor de koloniale schatkist zoo veel baten oplevert, dat steun van het moederland om de jaarlijkse rekeningen sluitend te maken niet noodig is. Maar bij elkaar zal dit niet een derde van de „drie eeuwen één“ geweest zijn.

De verovering van Curacao in 1634 had dan ook als voornaam doel mede de verkrijging van een steunpunt voor de oorlogsverrichtingen van onze republiek in de Caraïbische Zee, waar destijds Spanje zoo veel afbreuk deed. In dit opzicht heeft het eiland, dat sedert 1845 aan het zestiende eilanden als één gouvernement zijn naam gegeven heeft, zeker meer aan de verwachtingen beantwoord.

Het tweede, waarin Curacao onder de Nederlandsche koloniën een eigen plaats inneemt, is de volkomen afwezigheid van een „oorspronkelijke“ bevolking. Het is de vraag, of er nog Caraïben — dan wel een andere Indianenstam — woonden, toen Spanje het in 1527 bezette. In ieder geval hebben de Spanjaarden een groot deel der toenmalige bewoners weggevoerd. De veroveraars voor de W. I. C. Van Walbeek en Le Grant, vonden het gewanacht, met de Spanjaarden het restje der Indianen op een honderdtal na naar de vaste kust over te brengen.

Curacao moest dus opnieuw bevolkt worden. Dat het gelukt is, bewijst het aantal inwoners, een vijftigduizend, dat er thans is.

Gewoonlijk verdeelt men deze bevolking in Protestanten, Joden en Roomsche-Katholieken. Na het jaarlijksch verslag van bestuur en staat over 1931, toen er ongeveer evenveel inwoners waren, geeft de statistiek geen cijfers meer, gegroepeerd naar de gezindten. Ruw geschat zijn er dan 42000 Roomsche-Katholieken, 600 Joden en 5400 Protestanten. Ieder van die groepen vertegenwoordigt een stuk economische geschiedenis: die der Roomsche Katholieken de geschiedenis van den slavenhandel, de Protestantsche groep leverde het ambtelijk element en

dan 66 takken van gemeentewerk riep hij in het leven. Dit harmonieert geheel met het realisme van het Engelsche volkskarakter.

„En de gemeente wordt niet uitgeput door dezen menigvuldigen arbeid, want al dat Christelijke, evangelische, liefdadige werk, werkt terug op het gemeentelieven; het water wordt uitgestort op de wijd uitgebreide wortels van den boom, maar keert terug in de bladeren, bloemen en vruchten, die aan zijn takken groeien. Omdat de gemeente uitstrooit, neemt zij toe.“

Een der voortreffelijkste hoedanigheden van Spurgeon lag in zijn bekwaamheid om de personen uit te zoeken en aan het werk te zetten, die geschiktheid bezaten, om hem in het werk des Heeren behulpzaam te zijn. Zijn beschouwing van het gemeentelieven is alleszins waard in herinnering te worden gebracht.

„Ik ben“, zeide hij, „slechts één onder een groot aantal arbeiders. Van ieder, die als lid mijner gemeente toetreedt, wordt verwacht, dat hij aan eenig deel van den gemeente-arbeid zich zal wijden. Voor zooveel ik er iets aan vermag, komt met mijn goedkeuring niemand in onzen gemeentekring, die niet vooruit zijn woord geeft, dat hij zich voor een of ander deel van den gemeentelieven tot heil van anderen geven zal. Het brengt hem tot nadenken, tot een zich afvragen: wat zou ik kunnen doen? En in de meeste gevallen toonen zij zich bereid, om te verrichten, wat naar mijn oordeel het meest voor hen geschikt zou zijn. Maar dat geen liefhebberijwerk

met die der Joden de kolonisten, laatstgenoemde vooral die, welke zich op den handel toelieden.

Het is de slavenhandel geweest, die in de vergadering van de bewindhebbers der W. I. C. heeft doen verstommen de herhaalde klachten over het dure bezit, dat Curacao was. Dertig jaren na de inbezitting van Curacao de slavenmarkt der Compagnie, die ook de slavenkust in Afrika tot haar gebied mocht rekenen, en een zeventigtal jaren heeft deze tijd geduurd. Op de plantages — in oude tijden leed men van suiker, indigo en tabak als voortbrengselen — en in de huizen werden slaven gehouden voor eigen gebruik. Ondanks velerlei regelingen, die aan de behandeling der slaven misschen in zoover ten goede kwamen, dat van rechtstreeksche hardheid van den meester tegenover den slaaf hier eenigzins minder dan elders kan gesproken worden — een sentimenteel schrijver uit het begin der negentiende eeuw weet te vertellen, dat de Curacaosche planter „wellicht de menschlievendste eigenaar van den slaaf, zoo in de Oost- als West-Indië is“ — was het lot van den slaaf hier minder dragelijk, omdat de slechte omstandigheden van de meesters het eerst op de slaven verhaald werden. Curacao, dat groote perioden van droogte kent, is geen landbouwkolonie geweest, en heeft voor het onderhoud van zijn eigen inwoners nooit voldoende kunnen voortbrengen; zoo was het een gewoonte en misstand geworden, dat oude en verminkte slaven werden vrijgelaten om van hun verzorging af te zijn.

Onder het Spaansche bewind waren de Indianen op Curacao Roomsche-Katholieken geworden. De garnizoenen en de kolonisten, die reeds kort na de ontvangst in het moederland van het bericht der verovering daarheen begonnen te trekken stonden onder de geestelijke leiding van predikanten, ziekentrousters en krankenbezoekers. Reeds van den dertien predikant, Dr. J. C. Backer, die in 1642 op Curacao was, heeft Prof. Knapert uit de oude kerkelijke archieven opgediept, dat hij na onderwijzen tien lidmaten had aangenomen. Daar moeten althans Indianen onder geweest zijn. Ook doopte hij Indianen kinderen, omdat men anders zou zeggen, dat de Hollanders, anders dan de Spanjaarden, geen christenen waren. Nog eens lezen wij van zoo iets, wanneer eenige jaren later de bekende Dr. Ch. de Rochefort bij een bezoek aan het eiland Indianen kindertjes en volwassen negers doopt, „eene zedingsdaad“, schrijft Knapert, „onder Indianen en negers, waarvan daarna maar weinig sporen tot ons gekomen zijn“.

Het is de R.-K. kerk geweest, die zich over de neger-slaven ontfermd heeft. In de 17de eeuw ondanks veel verzet, en ook in de volgende nog niet van harte toegelaten, maar met veel ijver en opoffering voor het door hun meesters en door de kerk van hun meesters verwaarloosde volk. Van 1705—1742 waren het Jezuiten, in het laatst der 18de en het begin der 19de eeuw Franciscanen, en sinds 1868 zijn het Dominicanen, die hier werkten.

Als een bewijs van bemoeilijking der priesters deelt het Gedenboek Nederland-Curacao 1634—1934 mee in een opstel, onderleend met de beginletters van den naam van den tegenwoordigen bisschop Mr. Verriet, dat nog in 1785 tegen den priester Ten Oever f10.000, verbanning en afbreking van het altaar werd geëischt wegens het toedienen van doopsel, het in ontrouw nemen en het oefenen van clandestien godsdienst.

De komst van Mr. Nieuwindt, den eersten Apostolischen vicaris, in 1824, is een keerpunt in de geschiedenis dezer missie. Hij is de grondlegger van het volksonderwijs, de pleitbezorger van de belangen der slaven; in zijn arbeid vindt men de kiem van al die werken van christelijke en barmhartigheid, waarin de R.-K. Kerk van Curacao tot op dit oogenblik aan de spits staat. In 1927 is voor hem een standbeeld onthuld.

Zoo is de R.-K. Kerk geweest de kerk der weinige kolonisten, die tot haar behoorden, der vrije lieden van de kleur (vrijgelatenen en hun afstammelingen) en van de slaven met hun afkomelingen, van het overgrote deel der bevolking dus.

De geschiedenis der Gereformeerde Kerk heeft menige donkere bladzijde. Een groote moeilijkheid was de groote invloed van den directeur, die ex officio voorzitter van den kerkeraad was. Zoo hoort men Dr. Specht

als een soort van uitspanning verlangd wordt, moeten zij wel weten.“³⁾ Zijn devies was: elk belijder moet ook een strijder en een werker zijn.

Ernstige afkeuring sprak hij gedurig uit over de jonge mannen en vrouwen, die in de gemeente als „stomme visschen“ waren. Ieder Christen moet in zijn omgeving schijnen als een licht. Hij behoort een levende handwijzer te zijn naar het Kruis van Christus.

Een kerk mag niet als een druppel olie op het water zich afzonderlijk houden; veeleer betone zij zich een zuurdeeg, dat heel de mate meels doorzuurt, een zoutend zout voor heel haar omgeving. Zóó zal onder 's Heeren zegen worden vervuld, het woord van Paulus, door Spurgeon zoo gaarne aangehaald: „onder welke gij schijnt als lichten in de wereld“. Filipp. 2:15.

De Spurgeon-herdenking heeft ons een helder glanzenden spiegel voorgehouden. Geve de Heere zeer velen met eerlijke en oprechte belangstelling, met een beschaamd en biddend hart er gedurig in te zien. Dat zal Gode tot eer, ons persoonlijk, kerkelijk en maatschappelijk leven tot zegen strekken, en voor wie rondom ons wonen tot heil wezen. Hoe krachtig door 's Heeren goedheid het werk der Evangelisatie in de laatste jaren ook is uitgebreid, toch is het ideaal van Spurgeon: elke kerk moet een middelpunt van Evangelisatie zijn, onder ons nog lang niet verwikelijkt.

J. P. T.

2) A. T. Pierson, Evangelisatie in Theorie en Practijk, bl. 126.

3) Adams van Scheltema, C. H. Spurgeon, blz. 172.